

॥ वाल्मीकि रामायण ॥

१ बालकाण्ड

अध्याय १६

पुत्रत्वं तु गते विष्णौ राजस्तस्य महात्मनः ।
उवाच देवताः सर्वाः स्वयम्भूर्भगवानिदम् ॥ १ ॥

सत्यसन्धस्य वीरस्य सर्वेषां नो हितैषिणः ।
विष्णोः सहायान्वलिनः सृजध्वं कामरूपिणः ॥ २ ॥

मायाविदश्च शूराश्च वायुवेगसमाञ्जवे ।
नयज्ञान्बुद्धिसम्पन्नान्विष्णुतुल्यपराक्रमान् ॥ ३ ॥

असंहार्यानुपायज्ञान्दिव्यसंहननान्वितान् ।
सर्वास्त्रगुणसम्पन्नानमृतप्राशनानिव ॥ ४ ॥

अप्सरःसु च मुख्यासु गन्धर्वीणां तनूषु च ।
यक्षपन्नगकन्यासु ऋष्यविद्याधरीषु च ॥ ५ ॥

किंनरीणां च गात्रेषु वानरीणां तनूषु च ।
सृजध्वं हरिरूपेण पुत्रास्तुल्यपराक्रमान् ॥ ६ ॥

ते तथोक्ता भगवता तत्प्रतिश्रुत्य शासनम् ।
जनयामासुरेवं ते पुत्रान्वानररूपिणः ॥ ७ ॥

ऋषयश्च महात्मानः सिद्धविद्याधरोरगाः ।
चारणाश्च सुतान्वीरान्सृजुर्वनचारिणः ॥ ८ ॥

ते सृष्टा बहुसाहस्रा दशग्रीववधोद्यताः ।
अप्रमेयबला वीरा विक्रान्ताः कामरूपिणः ॥ ९ ॥

ते गजाचलसङ्काशा वपुष्मन्तो महाबलाः ।
ऋक्षवानरगोपुच्छाः क्षिप्रमेवाभिजिज्ञरे ॥ १० ॥

यस्य देवस्य यदूषं वेषो यस्य पराक्रमः ।
अजायत समस्तेन तस्य तस्य सुतः पृथक् ॥ ११ ॥

गोलाङ्गुलीषु चोत्पन्नाः केचित्संमतविक्रमाः ।
ऋक्षीषु च तथा जाता वानराः किंनरीषु च ॥ १२ ॥

शिलाप्रहरणाः सर्वे सर्वे पादपयोधिनः ।
नखदंष्ट्रायुधाः सर्वे सर्वे सर्वास्त्रकोविदाः ॥ १३ ॥

विचालयेयुः शैलेन्द्रान्भेदयेयुः स्थिरान्द्रुमान् ।
क्षोभयेयुश्च वेगेन समुद्रं सरितां पतिम् ॥ १४ ॥

दारयेयुः क्षितिं पद्मयामाल्लवेयुर्महार्णवम् ।
नभस्तलं विशेष्युश्च गृह्णीयुरपि तोयदान् ॥ १५ ॥

गृह्णीयुरपि मातङ्गान्मत्तान्प्रव्रजतो वने ।
नर्दमानांश्च नादेन पातयेयुर्विहङ्गमान् ॥ १६ ॥

ईदृशानां प्रसूतानि हरीणां कामरूपिमाम् ।
शतं शतसहस्राणि यूथपानां महात्मनाम् ।
बभूव्यूथपश्रेष्ठा वीरांश्चाजनयन्हरीन् ॥ १७ ॥

अन्ये ऋक्षवतः प्रस्थानुपतस्थुः सहस्रशः ।
अन्ये नानाविधाञ्शैलान्काननानि च भेजिरे ॥ १८ ॥

सूर्यपुत्रं च सुग्रीवं शक्रपुत्रं च वालिनम् ।
भ्रातरावुपतस्थुस्ते सर्वे एव हरीश्वराः ॥ १९ ॥

तैर्मैघवृन्दाचलतुल्यकायैर्
महाबलैर्वानरयूथपालैः ।
बभूव भूर्भीमशरीररूपैः
समावृता रामसहायहेतोः ॥ २० ॥

The files in this directory are revised versions of the digital files produced by Professor Muneo Tokunaga, Kyoto University, and copyrighted by him. I am grateful to Professor Tokunaga for his agreement to this use of his original files and for permitting the revised versions to be made publicly available.

Dr J. D. Smith ; email: jds10@cam.ac.uk ; <http://bombay.oriental.cam.ac.uk/index.html>

ITRANS conversion questions to: Avinash Chopde ;avinash@acm.org;

Last updated on March 25, 1998; Send corrections to sanskrit@cheerful.com